

**ДО 90-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ДИРЕКТОРА ХАРКІВСЬКОГО
НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО
ХІМІКО-ФАРМАЦЕВТИЧНОГО
ІНСТИТУТУ (1977-1989 рр.),
ДОКТОРА ФАРМАЦЕВТИЧНИХ НАУК,
ПРОФЕСОРА
ФЕДОРА АНДРІЙОВИЧА КОНЄВА**

8 березня 2014 року виповнилося б 90 років відомому вченому в області фармації, докторові фармацевтичних наук, професору, який був директором Харківського науково-дослідного хіміко-фармацевтичного інституту (1977-1989 рр.), а нині це Державне підприємство «Державний науковий центр лікарських засобів» (ДП «ДНЦЛЗ») Федору Андрійовичу Конєву.

Ф.А. Конєв народився в 1924 р. в с. Сирцево Івнянського району Белгородської області. У 1949 р. закінчив Харківський фармацевтичний інститут. З 1949 р. працював у Харківському науково-дослідному хіміко-фармацевтичному інституті (ХНДХФІ) Міністерства охорони здоров'я СРСР. Він пройшов великий шлях становлення вченого, обіймаючи послідовно посади лаборанта, молодшого і старшого наукового співробітника.

У цей період в інституті формувалися нові наукові напрями, одним з яких було створення нових готових лікарських форм і технологій їх виробництва. Федір Андрійович працював в області створення нових технологій ін'єкційного виробництва. В його доробку створення нових технологічних принципів фільтрації ін'єкційних розчинів, дослідження багатьох фільтруючих матеріалів та створення знаменитого фільтру «ХНДХФІ», який нині увійшов до історії становлення і розвитку та удосконалення фарм-технології.

За безпосередньої участі Конєва Ф.А. створені технології ін'єкційних препаратів серцевих глікозидів, папаверину, глюкози з аскорбіновою кислотою, сибазону та інших лікарських засобів з використанням стабілізуючих прийомів у технологічному процесі, зокрема стосовно запайки ампул з ін'єкційними розчинами в інертному середовищі.

У 1960 р. була створена лабораторія фармацевтичної хімії, на базі якої пізніше створилися два відділи: відділ таблетованих лікарських засобів (ТЛЗ) і відділ ін'єкційних лікарських засобів (ІЛЗ). З 1973 по 1990 роки відділ ІЛЗ очолював Конєв Ф.А., одночасно до 1977 р. він займав посаду заступника директора з наукової роботи.

Великим досягненням лабораторії і особисто Федора Андрійовича було створення вперше у світовій практиці пароконденсаційного способу очищення первинної упаковки зі скла із застосуванням автоматизованої схеми виробництва.

Саме в ці роки з'явився новий напрямок у роботі технологічних лабораторій – створення устаткування для заводів фармацевтичної галузі. Такі роботи проводилися спільно із СПКБ Медпром (м. Ленінград) і ДЗ ХНДХФІ. В результаті співробітництва були створені автоматизована фільтраційна система, установка для одноразового термічного і багатократного пароконденсаційного миття ампул і флаконів, машина для різання капілярів спарених ампул.

Спільно з ДЗ ХНДХФІ був розроблений промисловий зразок установки для отримання дистильованої води, напівавтомат для укупорки флаконів на 5 мл (очні краплі), прилад для контролю часток в ін'єкційних розчинах (спільно із СПКБ Медпром, м. Ленінград).

Федір Андрійович у 1955 р. успішно захистив кандидатську дисертацію на тему: «Дослідження процесу фільтрації у виробництві ін'єкційних розчинів», а в 1970 р. – докторську дисертацію на тему: «Дослідження в області технології виробництва розчинів для ін'єкцій». Йому було присвоєно звання професора.

Разом з успішною науковою і виробничою діяльністю Конєв Ф.А. приділяв велику увагу партійно-політичній і громадській роботі, будучи секретарем партійної організації інституту, членом партбюро, головою місцевого комітету.

Час з 1965 по 1985 роки був періодом інтенсивного кількісного і якісного росту інституту. Були створені нові лабораторії, збільшилася кількість наукових співробітників.

Розширення матеріальної бази інституту, його оснащення новим сучасним устаткуванням, розширення штату позитивно позначилися на результатах його діяльності і забезпечили виконання функцій головного інституту галузі в СРСР. У цей період з 1977 р. директором інституту був призначений Федір Андрійович Конєв. Великий організаторський досвід і невичерпна енергія багато в чому сприяли перетворенню інституту на провідну науково-дослідну установу галузі.

За успішну діяльність ХНДХФІ як головному інституту підгалузі Мінмедпром СРСР в 1978 р. при своїй першій категорії і нову назву – Всесоюзний науково-дослідний інститут хімії і технології лікар-

ських засобів (ВНДІХТЛЗ). У цьому була велика заслуга директора інституту Федора Андрійовича Конєва.

Виконуючи функції головного інституту, ВНДІХТЛЗ під керівництвом Конєва Ф.А. систематично проводив координаційні наради за участю представників заводів галузі, інститутів АМН СРСР, а також деяких вищих навчальних закладів, на яких обговорювалися результати наукових розробок, намічалися перспективні напрямки робіт зі створення лікарських засобів.

Велику увагу Федір Андрійович приділяв підготовці наукових кадрів. У 1978 р. при ВНДІХТЛЗ була створена спеціалізована Рада із захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата і доктора фармацевтичних наук. Вчену Раду очолював Конєв Ф.А.

За ініціативою ВНДІХТЛЗ під його керівництвом в 1986 р. було створено перше в Україні науково-виробниче об'єднання «НВО «Здоров'я», до якого увійшли ХФЗ «Здоров'я трудящим», «Червона зірка», Луганський і Дніпропетровський ХФЗ, а також Харківський завод медпластмас і стоматологічних матеріалів. Але таке об'єднання себе не виправдало та проіснувало тільки до 1988 р.

Перший крок застосування світового досвіду з об'єднання у великі національні корпорації не дуже вдався, тоді як у світі, незважаючи на наукову і виробничу потужність окремих компаній, відбувався процес злиття багатьох з них. правонаступником НВО «Здоров'я» стало НВО «Укрмедпром», а потім Комітет з медичної і мікробіологічної промисловості.

Посаду директора ВНДІХТЛЗ Федір Андрійович займав до 1989 р. Потім працював у лабораторії ін'єкційних лікарських засобів головним науковим співробітником, передаючи свій багатий досвід ученого та новатора молодим співробітникам.

Під його керівництвом розроблено і впроваджено у виробництво ряд оригінальних ін'єкційних препаратів: дитилін, вітаміни групи В, аскорбінова кислота, глюкоза, дибазол, целанід, папаверину гідрохлорид, амніоцен, баралгін, сибазон і багато інших, у тому числі препарати спецпризначення. До теперішнього часу цінуються наукові розробки Конєва Ф.А., які внесли істотний вклад у підвищення технічного рівня виробництва ін'єкційних препаратів.

Наукове обдарування і прагнення бути корисним суспільству дозволили професорові Ф.А. Конєву не лише опублікувати більше 140 наукових робіт, з яких дві монографії, одержати 35 авторських свідоцтв на винаходи, 8 патентів на лікарські препарати, підготувати 3-х докторів і 12 кандидатів наук, але й активно займатися громадською роботою. На протязі багатьох років він входив до складу редакцій фармацевтичних журналів і фармацевтичних товариств у колишньому СРСР і Україні. Результати його наукових досліджень публікувалися в провідних журналах СРСР.

Батьківщина належним чином оцінила ратні подвиги і працю Ф.А. Конєва, нагородивши його Орденом Вітчизняної війни і багатьма бойовими медалями, а також орденом Трудового Червоного Прапора, орденом «Знак Пошани» і медалями ВДНГ.

Більше 50 років професор Ф.А. Конєв працював у ДП «Державний науковий центр лікарських засобів» (ДП «ДНЦЛЗ»), раніше ХНДХФІ, ВНДІХТЛЗ.

Колектив центру високо цінив і поважав його як уважного, чуйного співробітника, здібного організатора, який втілював у життя свої ідеї і наукові задуми. За працюваність і цілеспрямованість, скромність і порядність він користувався заслуженим авторитетом серед фахівців і вчених України і країн СНД.

Ми завжди пам'ятатимемо Федора Андрійовича як видатного і талановитого вченого, організатора і керівника вітчизняної фармацевтичної науки, організатора практичної фармації, вихователя і вчителя фармацевтичних кадрів, чуйного і уважного до колег, близьких і друзів.

*Фармацевтична спільнота України,
Редакція журналу «Вісник фармації»,
Колектив Національного фармацевтичного університету*